

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

ЗА ТРАНСЛИТЕРАЦИЯТА

**Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (1) Този закон урежда правилата за транслитерация.

(2) Транслитерацията е предаване на буквите от българската кирилска азбука чрез латински букви или съчетания от латински букви.

(3) Правилата за транслитерация осигуряват еднозначно предаване на български географски имена и/или имената на исторически личности със средствата на специално конструирана версия на латинската азбука.

(4) Правилата за транслитерация са в съответствие с фонологичната система на съвременния български книжовен език и с българските традиции.

Чл. 2. (1) Този закон се прилага относно дейността на органите на изпълнителната власт и на тяхната администрация.

(2) Правилата на този закон се прилагат и за администрацията на другите органи на държавна власт, предвидени в Конституцията.

(3) Правилата за транслитерация на българските географски имена и/или имената на исторически личности на латиница са задължителни и за всички юридически и физически лица, извършващи и ползващи транслитерация на тези имена.

(4) Лице, притежаващо правоспособност да извършва дейности по картография, е длъжно да извършва възложените му работи в съответствие с изискванията на този закон.

(5) Лице, което съставя, издава или публикува речници, енциклопедии, учебни, рекламни и други справочни материали, е длъжно да се ръководи от правилата за транслитерация, установени с този закон.

Чл. 3. (1) Правилата за транслитерация са задължителни, когато като добавка в наименованието на юридическото лице са включени географско име и/или имената на исторически личности.

(2) Правилата за транслитерация са задължителни, когато марката като знак, който отличава стоките или услугите на едно лице от тези на други лица, включва имената на исторически личности.

(3) Правилата за транслитерация са задължителни и за географските означения съгласно чл. 51 от Закона за марките и географските обозначения.

Глава втора ОСНОВНИ ПРАВИЛА ЗА ТРАНСЛИТЕРАЦИЯ

Чл. 4. Системата за транслитерацията на българските букви с латински букви е, както следва:

□□□□□□□□□□	□□□□□□ □□
□□□□□□	□□□□□□□□□□
□□□□□□	□□□□□□
□, □	A, a
□, □	B, b
□, □	V, v
□, □	G, g
□, □	D, d
□, □	E, e
□, □	Zh, zh
□, □	Z, z
□, □	I, i
□, □	Y, y
□, □	K, k
□, □	L, l
□, □	M, m
□, □	N, n
□, □	O, o
□, □	P, p
□, □	R, r
□, □	S, s
□, □	T, t
□, □	U, u
□, □	F, f
□, □	H, h
□, □	Ts, ts
□, □	Ch, ch
□, □	Sh, sh
□, □	Sht, sht
□, □	A, a
□, □	Y, y
□, □	Yu, yu
□, □	Ya, ya

Чл. 5. (1) Транслитерацията на българските буквени съчетания с латински буквени съчетания е, както следва:

1. буквеното съчетание "дж" се изписва и предава на латиница като "dzh";

2. буквеното съчетание "ьо" се изписва и предава на латиница като "yo";

3. буквеното съчетание "йо" се изписва и предава на латиница като "yo".

(2) Буквеното съчетание "ия", когато е в края на думата, се изписва и предава чрез "ia".

Чл. 6. Името на българската държава се изписва и предава на латиница в съответствие с установената традиция:

□□□□□□□ Bulgaria

Чл. 7. (1) Географските термини: планина, равнина, низина, плато, град, село, река, езеро, залив и др., които са част от географско име, се транслитерират:

□□□□□ □□□□□□□ Stara planina

□□□□□□□□□□□□ Atanasovsko ezero
□□□□□

(2) Географските термини, които не са част от географското име, се превеждат според правилата на езика, избран за превод:

Нос Емине Cape Emine

(3) Прилагателните "северен", "южен", "източен", "западен", "централен" и др. подобни, когато влизат в състава на географското име, се транслитерират:

Централен Балкан Tsentralen Balkan

София-юг Sofia-yug

Перник-север Pernik-sever

Чл. 8. Транслитерацията на съставни имена се съобразява с правилата на българския правопис:

Златни пясъци Zlatni pyasatsi

Горна Оряховица Gorna Oryahovitsa

Чл. 9. (1) Небългарските собствени имена с латински произход се изписват с оригиналното им име на латиница.

(2) Небългарските собствени имена с друг произход се изписват съгласно системата за транслитерация на съответния език.

Глава трета КОНТРОЛ

Чл. 10. Министърът на държавната администрация и административната реформа или овластени от него длъжностни лица упражняват контрол по спазването на разпоредбите на този закон.

Чл. 11. (1) Контролните органи по чл. 10 при изпълнение на функциите си по този закон, имат право да изискват от длъжностните лица, от ведомствата и общините и от юридическите и физическите лица всички необходими за проверките документи, данни, легитимация, писмени справки и обяснения с изключение на документите и данните, свързани с отбраната и сигурността на държавата.

(2) Предписанията на органа по чл. 10, издадени в рамките на неговата компетентност, са задължителни за лицата, за които се отнасят.

Глава четвърта
АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 12. (1) Наказва се с глоба от 100 до 400 лв. длъжностно лице, което не изпълни задължения по този закон и предписания на органа по чл. 10.

(2) Налага се имуществена санкция в размер от 500 до 1200 лв. на юридическо лице, което не изпълни задължения по този закон и предписания на органа по чл. 10.

(3) Наказва се с глоба от 100 до 300 лв. физическо лице, което не изпълни задължения по този закон и предписания на органа по чл. 10.

Чл. 13. Административните наказания по чл. 12 се налагат, ако за съответното нарушение по друг закон не е предвидено по-тежко наказание.

Чл. 14. (1) Наказва се с глоба от 100 до 400 лв. физическо лице, което тиражира, разпространява или предоставя на трети лица материали, данни и информация в нарушение на предписанията на този закон.

(2) На юридическо лице, извършило нарушение по ал. 1, се налага имуществена санкция в размер от 200 до 800 лв.

Чл. 15. При повторно извършване на нарушение по този закон глобата или имуществената санкция се налага в двоен размер.

Чл. 16. (1) Нарушенията по този закон се установяват с актове на длъжностни лица, определени от министъра на държавната администрация и административната реформа.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на държавната администрация и административната реформа или от овластено от него длъжностно лице.

(3) Наказателните постановления се издават, ако в срок от 30 дни не бъдат изпълнени задължителните предписания по чл. 11, ал. 2.

Чл. 17. (1) Установяването на нарушенията по този закон, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(2) Наказателни постановления, с които е наложена глоба до 100 лв., не подлежат на обжалване.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. „Географско име“ е име на географски обект.

§ 2. „Географски обект“ са: реки, притоци, морета, океани; планини, части от планини, била, върхове, долини, котловини, плата, могили и язовири, мини, градове, села и вилни селища, курорти, курортни селища, курортни комплекси, различни обекти в населените места, включително паркове, градини, сгради, паметници на културата, квартали, жилищни комплекси и др.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. В чл. 19 от Закона за геодезията и картографията (обн., ДВ, бр. 29 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 57 и 109 от 2007 г. и бр. 36 от 2008 г.) се създава ал. 5:

“(5) Актовете на министъра на регионалното развитие и благоустройството по ал. 1, т. 4 са задължителни при изпълнението на дейностите в областта на геодезията и картографията, осъществявани от органите на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление и от юридическите и физическите лица.”

§ 4. Регистрираните до влизането в сила на закона търговски марки, географски означения и наименования на юридическите лица, транслитерирани в отклонение от нормите на този закон, могат да бъдат приведени в съответствие с неговите изисквания.

§ 5. Законът влиза в сила три дни след обнародването му в “Държавен вестник”.

Законът е приет от XL Народно събрание на ..... 2008 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Георги Пирински)

М О Т И В И

към проекта на Закон за транслитерацията

Проектът на закон е изготвен с оглед въвеждането на ефективни мерки по спазването на правилата за транслитерация на българските собствени имена на латиница.

Анализът на сега съществуващата нормативна уредба показва наличие на различни определения за термина „транслитерация“, както и липса на ясни контролиращи органи и санкциониращи механизми при неспазването на правилата. Едно от решенията на този проблем е създаването на специален Закон за транслитерацията, в който да бъдат ясно описани всички субекти, които имат задължения по спазването на правилата, наименованията, които подлежат на транслитериране, както и органите, отговорни за контрола и санкционирането при нарушения.

С проекта на Закон за транслитерацията се дава легална дефиниция на понятието „транслитерация“ и се уреждат правилата за транслитерация (чл. 1).

Очертан е кръгът от задължените по закон субекти в лицето на:

- органите на изпълнителната власт и тяхната администрация;
- администрацията на другите органи на държавна власт, предвидени в Конституцията, доколкото не е установено друго в специални закони;
- всички физически и юридически лица, които извършват и ползват транслитерация на българските географски имена и/или имената на исторически личности на латиница (чл. 2), и
- администрацията на другите органи на държавна власт, предвидени в Конституцията на Република България.

Законопроектът въвежда задължителност за спазване на правилата на транслитерация в следните случаи:

- когато като добавка в наименованието на юридическото лице е включено географско име и/или име на историческа личност;
- когато марката като знак, който отличава стоките или услугите на едно лице от тези на други лица, включва имената на исторически личности;
- когато наименованието за произход се изписва на латиница и включва наименованието на страната, района или определена местност в тази страна, служещо за означаване на стока, която произхожда от там;

- когато географското указание се изписва на латиница и включва наименованието на страната, района или определена местност в тази страна, служещо за означаване на стока, която произхожда от там (чл. 3).

Законопроектът определя основните правила за транслитерация, като въвежда:

- система за транслитерация на българските с латински букви;
- правила за транслитерация на българските буквени съчетания с латински буквени съчетания;
- правила за транслитерация на географските термини и на съставните имена (чл. 4-8).

Цялостният контрол по изпълнението на закона се възлага на министъра на държавната администрация и административната реформа или на овластени от него длъжностни лица. Контролните органи при изпълнение на функциите си имат право да изискват от длъжностните лица, от ведомствата и общините, от изпълнителите на картографски дейности и от юридическите и физическите лица всички необходими за проверките документи, данни, легитимация, писмени справки и обяснения с изключение на документите и данните, свързани с отбраната и сигурността на държавата. Заповедите и предписанията на контролните органи, издадени в рамките на тяхната компетентност, са задължителни за лицата, за които се отнасят (чл. 10-11).

За неизпълнение на предписаните задължения законът предвижда административнонаказателни мерки, диференцирани според тежестта на нарушението (чл. 12-17).

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Сергей Станишев)

